

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 13/10

Luksemburg, 25 lutego 2010 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-211/08

Komisja / Hiszpania

Zdaniem rzecznika generalnego Paolo Mengozziego, odmowa dodatkowego zwrotu nieplanowanych kosztów leczenia szpitalnego poniesionych za granicą jest sprzeczna ze swobodą świadczenia usług

Zwrot powinien obejmować także tę część kosztów, która w państwie, w którym odbywa się leczenie obciąża pacjenta, jeżeli w tym państwie wysokość zwrotu kosztów leczenia jest niższa niż w państwie, w którym pacjent jest ubezpieczony

Hiszpańska ustawa o opiece zdrowotnej¹ przyznaje prawo do opieki zdrowotnej obywatelom hiszpańskim i cudzoziemcom zamieszkałym w Hiszpanii. Co do zasady wyłącznie usługi leczenia szpitalnego świadczone w ramach hiszpańskiego krajowego systemu opieki zdrowotnej objęte są zwrotem kosztów i są bezpłatne. W przypadku nieplanowanego leczenia w innych państwach członkowskich system hiszpański, zgodnie z mechanizmem przewidzianym w rozporządzeniu nr 1408/71², dokonuje zwrotu odpowiedniej instytucji państwa, w którym odbyło się leczenie poniesionych przez nią kosztów na podstawie stawek obowiązujących w tym państwie³.

S. Chollet, obywatel francuski zamieszkujący w Hiszpanii, ubezpieczony w ramach hiszpańskiego systemu zabezpieczenia społecznego podczas pobytu we Francji musiał nagle zostać poddany leczeniu szpitalnemu. Hiszpańska instytucja zabezpieczenia społecznego odmówiła mu zwrotu części kosztów, którymi zgodnie z francuskimi przepisami obciążył go francuski szpital (tzw. „ticket modérateur”). Z tego powodu złożył on skargę do Komisji Europejskiej, która wszczęła przeciwko Hiszpanii postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom.

Po raz pierwszy kwestia zwrotu kosztów leczenia, będąca już dotychczas przedmiotem obszernego orzecznictwa, jest tematem postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

Komisja podniosła przed Trybunałem, że odmawiając osobom ubezpieczonym w ramach hiszpańskiego systemu opieki zdrowotnej dodatkowego zwrotu kosztów leczenia wynikających z nieplanowanego leczenia szpitalnego przeprowadzonego w innym państwie członkowskim, w przypadku gdy wysokość zwrotu kosztów w tym państwie jest niższa niż zostało to przewidziane w hiszpańskich przepisach, Hiszpania narusza zasady prawa Unii Europejskiej dotyczące swobody świadczenia usług. Hiszpańska ustawa wywiera ograniczający skutek zarówno na świadczenie usług, które początkowo były impulsem do podróży i czasowego pobytu w innym państwie członkowskim jak i na dalsze świadczenie szpitalnych usług medycznych w tym państwie.

Rzecznik generalny przypomniał przede wszystkim, że rozporządzenie nr 1408/71 ma na celu koordynację ustawodawstw krajowych w różnych sektorach zabezpieczenia społecznego. Przewiduje ono, że jeżeli instytucje jednego państwa członkowskiego mają zapewnić leczenie pracownika ubezpieczonego w ramach systemu innego państwa członkowskiego, pokrycie kosztów następuje zgodnie ze stawkami przewidzianymi w państwie członkowskim, w którym dokonywane są świadczenia. Jeżeli zatem ustawodawstwo państwa członkowskiego instytucji

¹ Ustawa nr 14/1986 z dnia 25 kwietnia 1986 r.

² Rozporządzenie Rady nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. Od dnia 1 maja zostanie ono zastąpione rozporządzeniem (WE) nr 883/2004 (tj. od dnia wejścia w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia).

³ W wyjątkowych przypadkach (niebędących przedmiotem niniejszej sprawy), gdy konieczne jest podjęcie leczenia „nagle, natychmiastowego i w sytuacji zagrożenia życia” przeprowadzonego w innym państwie członkowskim, hiszpański system opieki zdrowotnej pokrywa (i dokonuje zwrotu) wszystkich kosztów.

świadczącej przewiduje (jak w przypadku Francji w odniesieniu do pobytu S. Cholleta w szpitalu), że część kosztów świadczeń jest ponoszona przez pacjenta, znajduje to zastosowanie również wobec osoby ubezpieczonej w innym państwie członkowskim.

Rzecznik generalny przypomniał, że Trybunał orzekł już, że prawo wspólnotowe nie ogranicza kompetencji państw członkowskich w zakresie organizacji ich systemów zabezpieczenia społecznego i że **każde państwo członkowskie** określa, po pierwsze, **warunki przystąpienia** do systemu zabezpieczenia społecznego i, po drugie, warunki korzystania z **prawa do odpowiednich świadczeń**. Jednakże przy wykonywaniu tych kompetencji państwa członkowskie muszą przestrzegać prawa wspólnotowego, a w szczególności, przepisów w zakresie swobodnego przepływu.

Ponadto, zdaniem Trybunału, świadczenie odpłatnych usług medycznych **należy do zakresu stosowania swobody świadczenia usług**, niezależnie od faktu, czy są one bądź nie wykonywane w warunkach szpitalnych i niezależnie od sposobu funkcjonowania krajowego systemu, do którego dana osoba należy.

Trybunał miał już wreszcie okazję potwierdzić, w sprawach dotyczących, prawo ubezpieczonych w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego do otrzymania dodatkowego zwrotu kosztów odpowiadającego różnicy między wysokością zwrotu kosztów w państwie, w którym odbywa się leczenie a wysokością zwrotu kosztów w państwie ubezpieczenia, w granicach stawek obowiązujących w tym ostatnim. Przepisy państwa członkowskiego, które – mimo że nie zakazują ubezpieczonym poddania się leczeniu w innym państwie członkowskim – **nie zapewniają w odniesieniu do kosztów poniesionych w innym państwie członkowskim takiej samej wysokości zwrotu**, jak ta która obowiązuje w przypadku leczenia odbywanego w państwie ubezpieczenia **stanowią ograniczenie swobody świadczenia usług**.

Zdaniem rzecznika generalnego fakt, że skarga Komisji dotyczy sytuacji zachodzących w sposób nieprzewidziany, gdy pacjent znajduje się już w innym państwie członkowskim, nie wpływa na zmianę sformułowania problemu. Hiszpańskie przepisy mają, według rzecznika generalnego, ograniczający skutek również z uwagi na samą tylko okoliczność, że zniechęcają pacjenta do przedłużenia pobytu w innym państwie lub skłaniają go do wcześniejszego powrotu do państwa miejsca zamieszkania, w celu poddania się w nim leczeniu.

Ograniczenie swobody przepływu, wynikające z odmowy dodatkowego zwrotu kosztów, **nie może być uzasadnione ryzykiem skutków finansowych** mogących obciążać krajowy system opieki zdrowotnej. W istocie, państwo ubezpieczenia nigdy nie jest zobowiązane do zwrotu kosztów przekraczających koszty, które musiałoby ponieść w przypadku leczenia na terytorium krajowym.

Ponadto, zdaniem rzecznika generalnego fakt, iż zwrot kosztów jest w każdym przypadku uzależniony od wystąpienia względów medycznych i że możliwe jest skorzystanie z mechanizmów współpracy administracyjnej między państwami w celu zapobiegania ewentualnym nadużyciom, pozwala na uniknięcie ryzyka nasilenia się zjawiska turystyki zdrowotnej.

Rzecznik generalny zaproponował zatem, aby Trybunał orzekł, że odmawiając uprawnionym w ramach krajowego systemu opieki zdrowotnej dodatkowego zwrotu kosztów nieplanowanego leczenia szpitalnego, poniesionych w innym państwie członkowskim, w którym wysokość zwrotu kosztów jest niższa niż ta przewidziana w hiszpańskich przepisach, Hiszpania naruszyła zasadę swobody świadczenia usług.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku.

Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych. Jednak w sytuacji nieprzekazania Komisji krajowych środków transpozycji

dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎(+352) 4303 2793